TEMAANALYSE

Nr. 7 · November 2026

DANNER



Partnervold i krigens skygge

En kvalitativ analyse af voldsudsatte kvinders vilkår i krig og konflikt

Indhold

Forord / 3
Indledning / 5
Danners partnere i Palæstina, Armenien og Georgien / **6**
Kontekster præget af krig og konflikt / **7**
Sammenfatning / 8
Politiske anbefalinger / 9
Analyse / 11
Krig og konflikt kan øge kvinders udsathed for partnervold / **11**
Kvinders adgang til beskyttelse og støtte er utilstrækkelig / **16**
Familiens rolle bliver forstærket / **21**
Om undersøgelsen / 23
Litteraturliste / 25
Slutnoter / 27

Forord

Vold mod kvinder – den usynlige pandemi

Forestil dig, at du bor i et land præget af krig og konflikt. At du lever med utryghed og usikkerhed om, hvad morgendagen bringer. Samtidig oplever du vold i dit eget hjem – fra din mand og måske også fra hans familie. Du vil bryde med volden, men der er hverken krisecentre eller andre støttemuligheder til rådighed for dig eller dine børn.

Det er virkeligheden for mange af de kvinder, Danners internationale samarbejdspartnere møder i deres daglige arbejde.

På verdensplan bliver omkring én ud af tre kvinder udsat for vold, og hver 10. minut bliver en kvinde eller pige i gennemsnit dræbt af en partner eller et andet familiemedlem.[1, 2] WHO har kaldt vold mod kvinder for "den usynlige pandemi" – og det er et globalt problem, vi ikke kan eller må ignorere.[3]

For mere end 25 år siden vedtog FN's Sikkerhedsråd resolution 1325 om kvinder, fred og sikkerhed. Den understreger behovet for at beskytte kvinder i krig og konflikt og sikre deres deltagelse i arbejdet for fred og sikkerhed. Alligevel er der fortsat langt fra internationale forpligtelser til den virkelighed, mange kvinder møder.

Danner arbejder for, at voldsudsatte kvinder og børn får den beskyttelse, støtte og hjælp, de har brug for – både i Danmark og internationalt. I vores internationale partnerskaber samarbejder vi med lokale krisecentre og kvinderettighedsorganisationer om at styrke rettigheder og skabe bedre vilkår for voldsudsatte kvinder og børn.[4]

Denne analyse bygger på dybdegående interviews med Danners lokale partnere i Palæstina, Armenien og Georgien. Vi ønsker at sætte deres erfaringer og viden i forgrunden. De arbejder hver dag med voldsudsatte kvinder og børn og giver et afgørende indblik i, hvordan volden udspiller sig – og hvad der skal til for at beskytte og støtte kvinder og børn – når krig og konflikt sætter basale rettigheder og samfundets sikkerhedsnet under pres.

Jeg håber, at analysen kan bidrage til større viden om og forståelse for de vilkår, voldsudsatte kvinder og børn lever under i krig og konflikt – og skabe større opmærksomhed om partnervold blandt civilsamfundsorganisationer, beslutningstagere, medier og borgere. Men mest af alt håber jeg, at denne viden kan omsættes til handling og være med til at styrke den internationale indsats og solidaritet mod vold omkring kvinder og børn.

På Danners vegne vil jeg gerne takke Rural Women's Development Society i Palæstina, Democracy Today i Armenien og Charity Humanitarian Women Fund Sukhumi i Georgien for deres tillid og for at dele deres erfaringer og viden.

God læselyst.

Mette Marie Yde
Direktør i Danner



Min mand har en psykisk lidelse, men på grund af krigen har han ikke kunnet få sin medicin. Vi har svært ved at ***skaffe mad til vores børn****, og han føler, at han ikke kan leve op til det, der forventes af ham. Alt det har gjort, at han er* ***blevet voldelig*** *over for både mig og vores børn.*

Voldsudsat kvinde i Gaza, Palæstina



Indledning

I *Partnervold i krigens skygge* undersøger vi, hvordan krig, konflikt og utryghed påvirker voldsudsatte kvinder og deres muligheder for at få hjælp. Analysen tager udgangspunkt i Armenien, Georgien og Palæstina. Landene og konflikterne er forskellige, men erfaringerne fra Danners partnerskaber viser på tværs af de tre lande, hvordan eksisterende dynamikker omkring partnervold kan blive forstærket, når samfundets sikkerhedsnet og basale rettigheder er under pres. Mange af analysens konklusioner gælder derfor også for voldsudsatte kvinder mere generelt, men de træder særligt tydeligt frem i samfund præget af krig og konflikt.

Analysen er en kvalitativ undersøgelse baseret på fem interviews og et skriftligt bidrag med i alt 12 medarbejdere hos Danners partnerorganisationer i Armenien, Georgien og Palæstina samt danske medarbejdere, der arbejder med Danners internationale indsatser. Interviewene er suppleret med erfaringer fra Danners øvrige internationale projekter og netværk. Eksisterende forskning om vold mod kvinder i krig og konflikt bliver brugt til at perspektivere og underbygge de mønstre og problemstillinger, der træder frem i interviewene.

Undersøgelsen er ikke repræsentativ for alle voldsudsatte kvinder i de tre lande, men bygger på erfaringer fra organisationer, der tilsammen nåede ud til mere end 9.700 kvinder i 2025. Det giver et vigtigt indblik i de forhold, der påvirker kvinders udsathed for partnervold og deres muligheder for at få hjælp og beskyttelse.



Danners internationale arbejde

Vold mod kvinder er et globalt problem, og Danner har siden 2012 derfor arbejdet internationalt. Det gør vi for at støtte krisecentre og kvindeorganisationers kamp for voldsudsatte kvinder og børns rettigheder verden over. Danner indgår altid i partnerskaber med lokale organisationer. I partnerskaberne indgår ofte elementer af rettighedsarbejde, direkte rådgivningstilbud til voldsudsatte, politisk arbejde, fx for bedre lovgivning for voldsudsatte kvinder, metoder til dataindsamling og opkvalificering af fagpersonale – fx politi, sundhedspersonale, advokater, dommere og lærere. I partnerskaberne er erfaringsudveksling og lokal forankring vigtige, fordi de lokale aktører kender kultur og normer samt udviklingen inden for politik og kvinders rettigheder. Fælles for alle Danners partnerskaber er, at vi arbejder for at sikre, at voldsudsatte kvinder og børn får den hjælp og støtte, de har brug for – nu og i fremtiden. Danner har tidligere og nuværende partnerskaber i Afghanistan, Tyrkiet, Grønland, Burundi, Egypten, Jordan, Palæstina, Tunesien, Bosnien-Hercegovina, Armenien, Georgien og Moldova.

Danners partnere i Palæstina, Armenien og Georgien

Rural Women's Development Society

Danner har siden 2017 samarbejdet med den palæstinensiske kvinderettighedsorganisation Rural Women's Development Society (RWDS) om at styrke hjælpen til voldsudsatte kvinder og børn på Vestbredden.

RWDS blev grundlagt i 1987 og er lokalt forankret på Vestbredden. RWDS arbejder gennem 50 lokale kvindegrupper, både på Vestbredden og i Gaza. Kvindegrupper gør det muligt at nå kvinder, som ellers kan have vanskeligt ved at få adgang til specialiseret støtte. Her kan kvinder få støtte fra fagpersoner, få viden om vold og mental trivsel og opbygge netværk med andre kvinder. I 2025 nåede RWDS ud til 8.000 kvinder.

Partnerskabet med Danner fokuserer på at styrke samarbejdet mellem lokale organisationer og andre aktører på Vestbredden, så voldsudsatte kvinder lettere kan henvises til den hjælp, de har brug for. Samarbejdet bygger på RWDS' mangeårige erfaring og lokale forankring, som gør det muligt at nå kvinder gennem fællesskaber tæt på deres hverdag.

Democracy Today

Danner samarbejder med Democracy Today (DT) om at forebygge vold og styrke hjælpen til voldsudsatte kvinder i Armeniens grænseområder. DT blev grundlagt i 1994 og arbejder for menneskerettigheder, demokrati og kvinders deltagelse i samfundet.

Gennem lokale kvindefora får deltagerne viden om vold og rettigheder og mulighed for at sætte fælles problemer på dagsordenen. DT skaber dialog med myndigheder og har spillet en væsentlig rolle i udarbejdelsen af Armeniens seneste handleplan for FN's Sikkerhedsråds resolution 1325 om Kvinder, Fred og Sikkerhed. I 2025 nåede DT ud til mere end 1000 kvinder.

Partnerskabet med Danner fokuserer på tre hovedindsatser: at styrke armenske fagpersoners kompetencer i arbejdet med voldsudsatte kvinder, skabe lokale fællesskaber, hvor kvinder får viden og støtte, og styrke koordineringen mellem aktørerne omkring den enkelte kvinde. Målet er at forebygge vold og sikre mere sammenhængende hjælp.

Charity Humanitarian Women Fund Sukhumi

Danner samarbejder med den georgiske kvinderettighedsorganisation Charity Humanitarian Women Fund Sukhumi (CHWFS) om at forebygge vold mod kvinder og styrke hjælpen til voldsudsatte kvinder i Vestgeorgien. Organisationen blev grundlagt i 1997 og arbejder for kvinders rettigheder og deltagelse i samfundet.

Gennem ti lokale kvindestøttecentre og et rehabiliteringscenter tilbyder organisationen socialfaglig, psykologisk og juridisk hjælp samt støtte til at styrke kvinders økonomiske muligheder. I 2025 nåede CHWFS ud til mere end 700 kvinder.

Partnerskabet med Danner fokuserer på at styrke georgiske fagpersoners kompetencer i traumebevidst støtte, udvikle en tilgang til økonomisk selvstændighed med udgangspunkt i voldsudsatte kvinders behov og styrke lokale samarbejder, så kvinder lettere kan henvises til relevant hjælp. Samtidig støttes lokale kvindelige nøglepersoner i at sætte vold mod kvinder på den lokale dagsorden.

Kontekster præget af krig og konflikt

Palæstinas, Armeniens og Georgiens historie og politiske situationer er meget forskellige, men alle tre steder har langvarige konflikter sat dybe spor. Krig, besættelse, fordrivelse og uafklarede og skiftende grænser påvirker fortsat menneskers sikkerhed, økonomi og adgang til støtte. Det er denne kontekst, som voldsudsatte kvinder og børn skal forsøge at skabe et liv i og søge hjælp inden for.

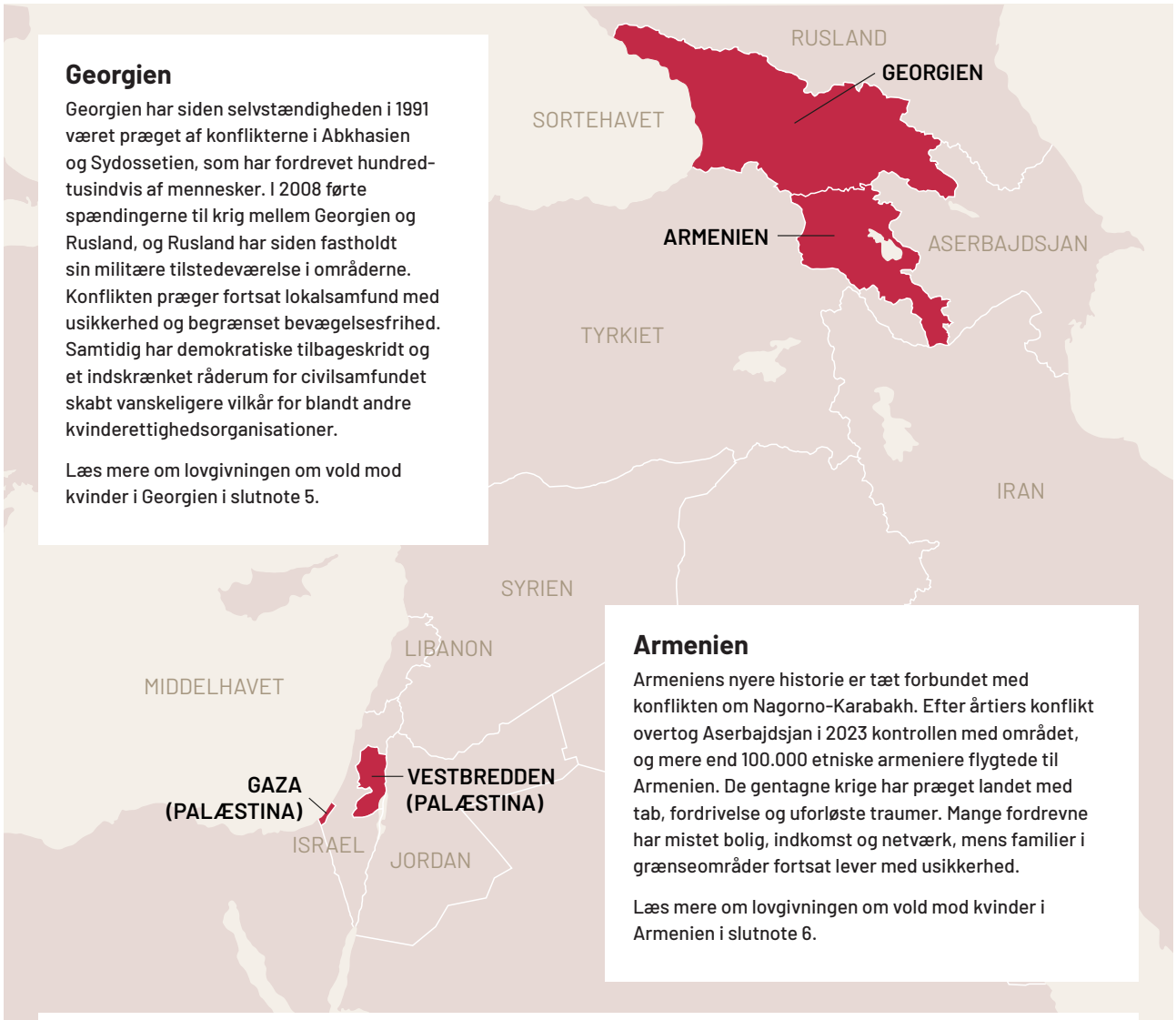

Georgien

Georgien har siden selvstændigheden i 1991 været præget af konflikterne i Abkhasien og Sydossetien, som har fordrevet hundredtusindvis af mennesker. I 2008 førte spændingerne til krig mellem Georgien og Rusland, og Rusland har siden fastholdt sin militære tilstedeværelse i områderne. Konflikten præger fortsat lokalsamfund med usikkerhed og begrænset bevægelsesfrihed. Samtidig har demokratiske tilbageskridt og et indskrænket råderum for civilsamfundet skabt vanskeligere vilkår for blandt andre kvinderettighedsorganisationer.

Læs mere om lovgivningen om vold mod kvinder i Georgien i slutnote 5.

Armenien

Armeniens nyere historie er tæt forbundet med konflikten om Nagorno-Karabakh. Efter årtiers konflikt overtog Aserbajdsjan i 2023 kontrollen med området, og mere end 100.000 etniske armeniere flygtede til Armenien. De gentagne krige har præget landet med tab, fordrivelse og uforløste traumer. Mange fordrevne har mistet bolig, indkomst og netværk, mens familier i grænseområder fortsat lever med usikkerhed.

Læs mere om lovgivningen om vold mod kvinder i Armenien i slutnote 6.

Palæstina

Den palæstinensiske befolkning har levet med konflikt, besættelse og fordrivelse gennem årtier. Efter krigen i 1967 besatte Israel Vestbredden og Gazastriben. Israel trak i 2005 sine bosættelser og permanente militære styrker ud af Gaza, men efter Hamas' magtovertagelse i 2007 indførte Israel en omfattende blokade med henvisning til sikkerhedshensyn.
Hamas' angreb i Israel den 7. oktober 2023 omfattede gidseltagning, seksuel vold og drab på civile. Israels efterfølgende krigsførelse i Gaza har medført omfattende ødelæggelser, massefordrivelse, seksuel vold og tab af menneskeliv. Samtidig er militære operationer, bosættervold og bevægelsesrestriktioner på Vestbredden eskaleret. FN betegner Vestbredden, herunder Østjerusalem, og Gazastriben samlet som det besatte palæstinensiske territorium. Sydafrika har lagt sag an mod Israel ved Den Internationale Domstol (ICJ) med anklage om overtrædelser af folkedrabskonventionen i Gaza.[7]

Læs mere om lovgivningen om vold mod kvinder i Palæstina i slutnote 8.

Sammenfatning

Krig og konflikt har store konsekvenser for alle – ikke mindst for kvinder og børn, der lever med vold i hjemmet. Krigens følger kan øge risikoen for partnervold og forstærke de barrierer, der i forvejen gør det vanskeligt for kvinder at søge hjælp og bryde med volden. Analysen belyser desuden, hvordan krig og konflikt kan ændre familiens rolle i kvinders muligheder for at leve et liv uden vold.

Analysens hovedkonklusioner kan sammenfattes i tre dele:

Konklusion 1: Krig og konflikt kan øge kvinders udsathed for partnervold
Når familier kæmper for at overleve, få mad på bordet og finde et sikkert sted at bo, risikerer volden i hjemmet at få mindre opmærksomhed. Kvinders behov for beskyttelse kan blive overset eller nedprioriteret både af familien, omgivelserne og de myndigheder, der skal hjælpe. Samtidig kan krig og konflikt gøre volden mindre synlig og vanskeligere at tale åbent om. Krigstraumer, fordrivelse, økonomisk usikkerhed og ændrede familieforhold kan desuden – i samspil med andre risikofaktorer - øge risikoen for vold. Den øgede udsathed kan fortsætte længe efter, at den væbnede konflikt er ophørt.

Konklusion 2: Kvinders adgang til beskyttelse og støtte er utilstrækkelig
Mangelfuld lovgivning, utilstrækkelig implementering og anvendelse af eksisterende lovgivning samt manglende tillid til myndighederne kan gøre det vanskeligt og risikabelt for voldsudsatte kvinder at anmelde volden. Samtidig er der mangel på krisecentre og andre støttetilbud, og den hjælp, der findes, er ofte utilstrækkelig eller usammenhængende. Manglende viden om vold, rettigheder og støttemuligheder kan yderligere begrænse kvinders muligheder for at søge hjælp. Krig og konflikt kan forstærke disse barrierer og efterlade voldsudsatte kvinder uden en reel vej ud af volden.

Konklusion 3: Familiens rolle bliver forstærket
Familien kan være en afgørende støtte for kvinder, der ønsker at bryde med volden, men kan også bidrage til at legitimere volden og fastholde kvinder i den. Tætte bånd til den udvidede familie kan betyde, at et brud med volden også indebærer tab af bolig, økonomisk sikkerhed og nære relationer. Samtidig kan krig og konflikt ændre familiens sammensætning og forskyde eksisterende kønsroller. Kvinder kan få et større ansvar for familiens overlevelse, mens mænds tab af deres traditionelle forsørgerrolle kan skabe nye spændinger og øge risikoen for vold.

Samlet peger analysen på, at krig og konflikt kan ramme voldsudsatte kvinder og børn dobbelt: Risikoen for vold øges, samtidig med at mulighederne for at søge hjælp, opnå beskyttelse og bryde med volden begrænses markant eller helt forsvinder. Kvinder og børn, der lever med vold, risikerer dermed at stå i en endnu mere udsat og sårbar situation med færre muligheder for at bryde med volden.

Samlet peger analysen på, at krig og konflikt kan ramme voldsudsatte kvinder og børn dobbelt: Risikoen for vold øges, samtidig med at mulighederne for at søge hjælp, opnå beskyttelse og bryde med volden begrænses markant eller helt forsvinder.

Politiske anbefalinger

På baggrund af analysen fremsætter Danner fire politiske anbefalinger, der særligt henvender sig til den danske regering og øvrige politiske beslutningstagere. Anbefalingerne peger på, hvordan Danmark kan styrke indsatsen for at forebygge partnervold og sikre bedre støtte og beskyttelse til voldsudsatte kvinder og børn – både dem, der lever i krigs- og konfliktområder, og dem, der lever med følgerne af krig og konflikt.

Danner anbefaler:

1. Langsigtet og fleksibel finansiering af lokale kvinde-rettighedsorganisationer

Kun omkring 1 % af den samlede globale kønsrelaterede bistand går til kvinderettighedsorganisationer[9]. Det er langt fra nok, særligt i krigs- og konfliktområder, hvor risikoen for partnervold øges, samtidig med at mulighederne for hjælp og beskyttelse svækkes. Danmark bør derfor sikre langsigtet og fleksibel støtte til lokale civilsamfundsorganisationer, der arbejder for kvinders rettigheder, herunder bekæmpelse af partnervold. Støtten skal både kunne imødekomme akutte humanitære behov og understøtte langsigtede indsatser. Finansieringen bør understøtte lokale aktørers arbejde med at udvikle og opretholde bæredygtige indsatser mod partnervold og følgerne af krig og konflikt og samtidig omfatte organisationernes daglige drift og organisatoriske kapacitet.

2. Behandling af krigstraumer som en del af den forebyggende indsats mod partnervold

Ubehandlede krigstraumer, PTSD, økonomisk usikkerhed og ændrede familie- og kønsroller kan øge risikoen for partnervold – også efter en konflikt er afsluttet. Danmark bør derfor arbejde for, at kultursensitiv traumebehandling og psykosocial rehabilitering bliver en integreret del af den langsigtede indsats i konflikt- og postkonfliktområder. Indsatserne skal tage højde for både mænds, kvinders og børns reaktioner, kulturelle kontekst og behov for hjælp, så volden stoppes, forebygges og forhindres i at gå i arv.

3. Anerkendelse af partnervold som en barriere for kvinders deltagelse i freds- og konflikt-processer

FN's resolution 1325 har gennem ni efterfølgende resolutioner udvidet forståelsen af vold mod kvinder i krig og konflikt til også at omfatte partnervold. I Danmarks handlingsplan 2025-2029[10] er partnervold dog ikke adresseret særskilt. Det er en væsentlig mangel, da partnervold stiger under krig og konflikt og udgør en direkte barriere for kvinders mulighed for at organisere sig, deltage i fredsforhandlinger og indtage politiske lederroller. Danmark bør derfor anerkende og adressere partnervold som en integreret del af kvinders sikkerhed i krig og konflikt. Det er afgørende for at sikre kvinders reelle mulighed for at deltage i freds- og demokratiske processer.

4. Styrkelse af specialiserede voldsfaglige indsatser til kvinder med migrant- og flygtningebaggrund i Danmark

Der er brug for flere specialiserede voldsfaglige indsatser i Danmark målrettet kvinder med migrant- og flygtningebaggrund, der er udsat for partnervold. Indsatserne skal tage højde for de sammensatte belastninger, som krig, fordrivelse og partnervold kan medføre. Danmark bør styrke det forpligtende samarbejde mellem danske myndigheder, sundheds- og socialområdet og specialiserede voldsfaglige aktører, så volden opdages dér, hvor kvinderne allerede er i kontakt med hjælpesystemet. Opsporingen skal følges af hurtig adgang til kvalificeret rådgivning, beskyttelse og psykosocial støtte både på og uden for krisecentrene. Det kræver en sammenhængende indsats, hvor opsporing og specialiseret indsats hænger uløseligt sammen.



Jeg ringede til politiet, fordi min mand var voldelig. Men de skældte mig ud og sagde, at det ikke var et rigtigt problem. ***Jeg følte mig afvist*** *og slet ikke taget alvorligt. Efter den oplevelse har jeg mistet tilliden til politiet, og jeg ved ikke, om* ***jeg tør ringe til dem igen****, hvis jeg får brug for hjælp.*

Voldsudsat kvinde fra Georgien

Analyse

Analysen er bygget op omkring tre hovedtemaer, der tilsammen belyser, hvordan krig og konflikt påvirker voldsudsatte kvinders livsvilkår og muligheder for at bryde med volden.

Første del undersøger, hvordan krig og konflikt kan øge kvinders udsathed for partnervold. Anden del belyser de barrierer, kvinder møder, når de søger hjælp og beskyttelse. Tredje del ser nærmere på familiens betydning for voldens dynamik, herunder hvordan krig og konflikt kan ændre familierelationer og kønsroller.

Krig og konflikt kan øge kvinders udsathed for partnervold

Analysen viser, at krig og konflikt øger kvinders udsathed for partnervold. Når sikkerhed, bolig, mad og familiens overlevelse fylder, risikerer volden og den voldsudsatte kvindes eget behov for hjælp at træde i baggrunden. Samtidig kan krig og konflikt gøre volden mindre synlig og vanskeligere at tale åbent om. Krigstraumer, fordrivelse, økonomisk usikkerhed og ændrede familieforhold kan desuden i samspil med andre risikofaktorer øge risikoen for vold – også længe efter, at den væbnede konflikt er ophørt. Krig og konflikt kan dermed ramme kvinder og børn dobbelt: Det øger deres udsathed for vold, og samtidig bliver det vanskeligere at søge hjælp og bryde med den.

Når overlevelse kommer først

"Vold er sjældent kvindens eneste problem – og heller ikke nødvendigvis hendes største."
– Ditte Specht, international projektleder i Danner

Er det sikkert at sende børnene i skole? Hvor længe kan vi bo her? Hvordan skaffer vi nok mad? For kvinder, der lever i krig, konflikt eller andre alvorlige krisesituationer, kan partnervold være én af flere belastninger i hverdagen. Når sikkerhed, bolig, økonomi og familiens overlevelse er på spil, kan volden træde i baggrunden – både for kvinden selv og for hendes omgivelser.

"I den nuværende økonomiske og sikkerhedsmæssige situation er partnervold ikke kvindernes største problem, hvis man sammenligner det med, hvordan de forsøger at få dækket deres børns mest basale behov. Volden bliver simpelthen nedprioriteret, fordi kvinderne forsøger at sikre familiens overlevelse."
– Rania Al Khatib, voldsfaglig socialrådgiver, RWDS, Vestbredden, Palæstina

Det gælder blandt andet i Palæstina, hvor den langvarige konflikt og den israelske besættelse præger alle aspekter af kvinders hverdag og deres muligheder for at bevæge sig frit og få hjælp. RWDS beskriver, hvordan kvinder, der er udsat for vold, samtidig lever med utryghed, begrænset bevægelsesfrihed, økonomisk usikkerhed og andre konsekvenser af konflikten og besættelsen. Partnervolden bliver dermed vævet tæt sammen med de øvrige belastninger i kvindernes liv. Når belastningerne bliver så omfattende, kan familiens overlevelse og akutte behov overskygge volden og kvindens eget behov for hjælp.

"Alle er dybt påvirkede af krigen – både kvinder og mænd. Der er ingen, som ikke mærker det som et dybt traume. [...] Det har til en vis grad ført til flere konfrontationer og mere polarisering i samfundet. Mængden af partnervold og antallet af kvindedrab er bare steget eksplosivt. Men det er virkelig svært at tale om, både for kvinderne og for os som civil-samfundsorganisation, fordi befolkningen har et helt andet fokus. Der er simpelthen andre problemer, der fylder mere."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

I Armenien oplever kvinder, der er flygtet fra de væbnede konflikter om Nagorno-Karabakh, dobbelt eller tredobbelt udsathed. Ud over at være udsat for vold i hjemmet skal de håndtere deres egne reaktioner på krigen og samtidig tage hånd om børn, der også er påvirkede af deres oplevelser:

"Det er afgørende at se på, hvad det betyder at være fordrevet. Det er virkeligheden for mere end 100.000 mennesker i Armenien. De har mistet alt. Det er klart, at det øger voldsudsatte kvinders sårbarhed. De skal pludselig også håndtere deres egne og deres børns reaktioner på krigen, samtidig med, at de skal forsøge at genopbygge deres liv et helt nyt sted."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

Når mange akutte behov presser sig på, bliver den voldsudsatte kvindes behov for hjælp til volden ofte nedprioriteret. I Gaza foregår rådgivningen i en situation, hvor volden står side om side med børnenes traumereaktioner, familiens sikkerhed og de akutte konsekvenser af krigen.

"I Gaza har den humanitære krise nået et katastrofisk niveau. Kvinder i Gaza møder flere og overlappende trusler, så den øgede risiko for at blive udsat for partnervold overlapper med en risiko for gentagen fordrivelse, manglende adgang til mad og et mangelfuldt sundhedssystem. Derfor er vi som organisation nødt til at arbejde helhedsorienteret. Vi kan ikke kun arbejde voldsfagligt. Vi er nødt til også at arbejde med at give kvinden mulighed for at få en lille indkomst og et fællesskab, så hun kan stå imod."
- Medarbejder, RWDS, Gaza, Palæstina

Rådgiverne må derfor arbejde med volden som en del af en langt bredere krise i kvindernes og familiernes liv. Krig og konflikt rammer dermed kvinderne dobbelt: Det øger deres udsathed for vold, og samtidig svækkes deres muligheder for at få hjælp og bryde med den.

Krig og konflikt gør det sværere at tale højt om volden

Når andre behov fylder, kan volden let blive underprioriteret – og i endnu højere grad blive opfattet som et privat anliggende. Det er et gennemgående tema på tværs af de lande, Danner arbejder i.

"Når et samfund er præget af konflikt eller krig, kan det gøre det endnu sværere for voldsudsatte kvinder at fortælle om volden og søge hjælp. Når familier og lokalsamfund brydes op, kan kvinder miste de mennesker og fællesskaber, der ellers kunne støtte dem. Samtidig risikerer volden i hjemmet at træde i baggrunden, når krig, utryghed og basale behov fylder. Det kan betyde, at volden i endnu højere grad bliver betragtet som et privat familieanliggende – og som noget, man ikke taler højt om. Fordi der er andre større og mere alvorlige problemer på spil – derhjemme og i samfundet."
– Ditte Specht, international projektleder, Danner

I Georgien har krige, gentagen intern fordrivelse og store samfundsmæssige forandringer påvirket kvinders livsvilkår og de fællesskaber, de kan trække på. Mange familier er præget af konflikt, økonomisk usikkerhed, traumer og fordrivelse gennem flere generationer. I denne situation kan vold mod kvinder være vanskelig at tale om som et selvstændigt problem. For en voldsudsat kvinde kan det betyde, at der kan være langt fra det tidspunkt, hvor hun fortæller om volden, til hun faktisk kan få den hjælp og beskyttelse, hun har brug for.

"Det kan godt være, at krigen er sluttet. Men konflikterne brød bagefter ud i lys lue i familierne. Og det er umuligt for kvinder at tale højt om den vold og de traumer, de bliver udsat for. Det er det mest problematiske. Der er ingen mulighed for, at kvinder kan tale om de problemer, de oplever i familien – særligt ikke efter noget så voldsomt som en krig. [...] De kan ikke fortælle nogen om volden eller tale frit og åbent om den. Krigen har helt afgørende formet georgiske kvinders rolle. Vores mænd er kommet ødelagte tilbage fra krig. Derfor forventes vi kvinder at være stærke og stå fast. Og vi er blevet de primære forsørgere, der skal sikre, at familien kan overleve. Samtidig skal vi leve med at blive udsat for vold, uden at vi kan tale højt om det."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Sociale normer kan yderligere gøre det svært at bryde tavsheden, fordi partnervold fortsat opfattes som et privat problem, der ikke bør bringes uden for hjemmet. Kvinder risikerer at møde stigmatisering eller negative reaktioner, hvis de fortæller om volden, søger hjælp eller forsøger at forlade relationen.

PÅ TVÆRS AF FORSKELLIGE KONFLIKTKONTEKSTER peger forskningen på en sammenhæng mellem krig og konflikt og en øget risiko for partnervold. En nyere forskningsoversigt estimerer, at 39 % af kvinder og piger i konfliktpåvirkede områder har været udsat for fysisk og/eller seksuel partnervold i løbet af livet, mens 24 % har været udsat inden for det seneste år (Murphy et al., 2025). Til sammenligning estimerer WHO, at 25,8 % af kvinder i alderen 15–49 år, som har været i et parforhold, globalt har været udsat for fysisk og/eller seksuel partnervold i løbet af livet, mens 13,7 % har været udsat inden for det seneste år (WHO, 2025).

Forskningen peger samtidig på, at krig og konflikt ikke alene udsætter kvinder for direkte vold og utryghed, men også kan forandre de sociale, økonomiske og institutionelle forhold, der former risikoen for vold i nære relationer. Konflikt kan påvirke normer, relationer, levevilkår og psykisk trivsel på måder, der øger risikoen for partnervold og svækker kvinders muligheder for beskyttelse og støtte (Murphy et al., 2025; Ringdal, 2024).

"Noget af det mest nedbrydende ved vold er netop følelsen af selv at være forkert, fordi volden over tid ødelægger oplevelsen af egen værdi og retten til at være i verden. Når en kvinde opdager, at hun ikke er den eneste, kan skammen flyttes væk fra hende selv. Hun kan se, at det ikke er hende, der er noget galt med, og at volden ikke er acceptabel."
– Karen Bosworth, voldsfaglig rådgiver, Danner

For kvinder, der allerede befinder sig i en konfliktpræget og utryg situation, kan det gøre det endnu sværere at række ud.

"Mange af de kvinder, vi arbejder med, som bor i mere afsides områder af Georgien, har reelt ingen muligheder for at tale med nogen om volden. Her er det mænd, der har den ultimative magt i familierne, og kvinder har intet at skulle have sagt. Hvis du fortæller, at din mand udsætter dig for vold, risikerer du at blive mødt med stigmatisering og fordømmelse fra dit lokalsamfund, frem for at få den støtte, du har brug for. Det lægger et massivt pres på kvinderne, for de ved, at de vil blive stigmatiseret af samfundet, og selv af deres egen familie, hvis de siger det højt."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Når sikkerhed, fordrivelse og andre akutte problemer fylder, risikerer volden at blive overset – både af kvinden selv, hendes omgivelser og det omgivende samfund.

FORSKNINGEN PEGER PÅ, at krig og konflikt kan øge risikoen for partnervold på flere niveauer samtidig. En større forskningsgennemgang viser, at partnervold er særligt udbredt i områder præget af krig og konflikt (Murphy et al., 2025).

Samtidig viser en kvalitativ undersøgelse baseret på interviews med 47 colombianske kvinder, hvordan væbnet konflikt kan påvirke risikoen for partnervold gennem blandt andet traumer, frygt, stress, ændrede kønsroller og forskydninger i magtforholdet mellem partnere (Restrepo et al., 2024).

Forskning peger desuden på, at samfundsmæssige forhold som fattigdom, fordrivelse og svækkede retssystemer kan spille sammen med belastninger i familien og hos den enkelte (Usta & Singh, 2015).

Samlet set peger forskningen på, at det er samspillet mellem belastninger på individ-, familie- og samfundsniveau, der kan øge risikoen for partnervold under krig og konflikt.

Krigstraumer kan øge risikoen for vold
I både Armenien og Georgien er ubearbejdede traumer fra landenes krigshistorie en væsentlig årsag til den vold, kvinder udsættes for i hjemmene.

"Vi (samfundet, red.) havde ikke nok blik for kvindens omgivelser og hendes livsvilkår – hvordan hendes mand blev påvirket, og hvordan ubehandlede krigstraumer og PTSD var med til at øge vold i hjemmet. Det ser vi konsekvenserne af i dag."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

"Krigstraumer er en helt afgørende forklaring på mængden af partnervold, vi ser i Georgien i dag. Rigtig mange mænd vendte hjem med meget traumatiske oplevelser efter at have kæmpet i de væbnede konflikter i Georgien i 1990'erne. De modtog kun delvis – eller slet ingen – hjælp til at bearbejde deres oplevelser og blive reintegreret i samfundet. At de blev overladt til sig selv, har bidraget til en stigning i vold i hjemmet mod kvinder. Mændenes mentale trivsel er blevet knust, og det påvirker direkte kvinderne i deres familier."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Krigens konsekvenser stopper ikke nødvendigvis, når den væbnede konflikt ophører. Traumer, tab af nære relationer, krigsrelaterede skader, manglende mulighed for at forsørge familien og ændrede roller i hjemmet kan medføre betydelige psykiske og sociale belastninger. Krigstraumer fører ikke i sig selv til vold, men ubehandlede traumer kan indgå i et samspil med andre risikofaktorer og dermed øge risikoen for vold.

Krige og traumer er faktorer, der har forstærket problemerne med vold mod kvinder. Selvom familierne ikke længere lever midt i en væbnet konflikt og på papiret har opbygget en ny tilværelse, er krigens konsekvenser fortsat til stede i deres relationer og familieliv. Mange familier har gennemgået store forandringer, og kvinder får nye roller i kølvandet på dødsfald, fordrivelse og krigsrelaterede skader.

Konsekvenserne rækker også på tværs af generationer. Børn, der oplever vold mod deres mor eller søskende, er også selv udsat for vold – ligesom børn, der rammes direkte af fysisk eller psykisk vold. Og volden har alvorlige konsekvenser:

"Når børn overværer deres forældre udøve vold, legitimeres volden. Det bliver den måde, de lærer at kommunikere og bygge relationer. Helt grundlæggende bliver det den måde, de lærer at være i verden på. Og det

har enorme konsekvenser – følelsesmæssigt, socialt, og udviklingsmæssigt. De lærer hele tiden at skulle være på vagt. Og det påvirker måden hjernen udvikler sig på. Børnene lever i basal utryghed, og hjernen bruger hele tiden en masse energi på bare at overleve. Det kan have konsekvenser for børnene igennem hele livet på mange forskellige parametre."
– Karen Bosworth, voldsfaglig rådgiver, Danner

Børn i familier med vold, der samtidig befinder sig i krigs- og konfliktkontekster, er udsatte på flere niveauer samtidig. De påvirkes ikke kun af volden i hjemmet og alle dens afledte konsekvenser, men også den utryghed og ustabilitet, som krig og konflikt skaber omkring familien.

"Vi har et barn i vores rådgivning, som nægter at gå i skole. Han er bange, når hans mor er alene hjemme med faren, på grund af den vold hans mor udsættes for. Det er tryggere for ham ikke at gå i skole, for så er han i det mindste hos sin mor, og så kan han holde øje med, om der sker hende noget."
– Manar Hishmeh, projektleder, RWDS, Vestbredden, Palæstina

Børn, der oplever vold i hjemmet samtidig med, at de lever med konsekvenserne af krig og konflikt, er særligt udsatte. Volden føjer endnu et lag af utryghed til en hverdag, der allerede er præget af tab og usikkerhed:

"Vi ser volden som en spiral. Børn vokser op med den vold, de oplever derhjemme, i familien. Samtidig møder de vold og utryghed, når de går ud ad deres dør – ved checkpoints, voldelige sammenstød og når familier mister deres hjem. Selv når vi kommer i kontakt med børnene og giver dem den støtte, de har brug for, så er det umuligt at fjerne oplevelserne. Og de kommer til at have store følelsesmæssige og psykologiske konsekvenser resten af barnets liv."
– Souha Ja'fary, voldsfaglig socialrådgiver, RWDS, Vestbredden, Palæstina

Ubehandlede krigstraumer kan i samspil med andre belastninger bidrage til et øget konfliktniveau og en større risiko for vold i familien. Hvis traumer, vold og utryghed ikke bliver bearbejdet, kan konsekvenserne række langt ud over selve krigsperioden og påvirke både familier og kommende generationer.

KRIG, FORDRIVELSE OG TAB AF NÆRE RELATIONER kan medføre betydelige psykiske belastninger. Det viser en kvalitativ undersøgelse blandt kvinder, der har oplevet både væbnet konflikt og partnervold. Kvindernes fortællinger beskriver, hvordan traumer, frygt, utryghed og tab af kontrol kan belaste både den enkelte og relationerne i familien. I nogle tilfælde kan det bidrage til øget aggression, konflikter i parforholdet og vold i hjemmet (Usta & Singh, 2015).

Forskning peger samtidig på, at nogle mænd kan reagere på afmagt, truet maskulinitet eller tab af kontrol ved at forsøge at genvinde magten i familien gennem vold mod deres partner. Krigstraumer fører ikke nødvendigvis i sig selv til vold, men kan i samspil med andre belastninger, herunder økonomisk usikkerhed, ændrede kønsroller og eksisterende kønsuligheder, øge risikoen for partnervold (Restrepo et al., 2024).

BØRN I KONFLIKTOMRÅDER rammes af både direkte og indirekte konsekvenser af krig, herunder fordrivelse, fattigdom, psykiske belastninger og øget utryghed. Det viser en global forskningsgennemgang (Bendavid et al., 2021). Forskning peger samtidig på, at vold i familien kan forstærke børns psykiske belastninger og øge risikoen for posttraumatiske stresssymptomer (Devakumar et al., 2021).

To undersøgelser blandt skolebørn i konfliktområder viser desuden, hvordan krigserfaringer, vold i familien, fattigdom og børnearbejde kan være belastninger, der påvirker børns psykiske trivsel og kan forstærke hinanden (Catani et al., 2008; Catani et al., 2009).

Samlet viser forskningen, at børn ikke kun rammes af krigens direkte konsekvenser, men også af den vold og utryghed, der kan præge familielivet. Vold går ikke uundgåeligt i arv, men gentagne oplevelser med vold og traumer i barndommen kan have langvarige konsekvenser og øge risikoen for, at voldsmønstre gentages i familien (Ibid.).

Helt grundlæggende er det jo sådan, at manden godt ved, hvis kvinden går til politiet. Og når kvinderne også ved, at de ***ikke vil få tilstrækkelig støtte og hjælp*** *fra politiet, så er det selvfølgelig ikke der, de går hen. For den eneste konsekvens af det vil være, at kvindens situation bliver forværret; hendes mand bliver vred over, at hun er gået til politiet, og* ***volden vil eskalere****. Og politiet kommer ikke til at gøre noget ved det.*

Viktoria Avakova, projektleder, DT , Armenien



Kvinders adgang til beskyttelse og støtte er utilstrækkelig

Voldsudsatte kvinder i Armenien, Georgien og Palæstina møder betydelige barrierer for at få den beskyttelse og støtte, de har behov for og ret til. Mangelfuld lovgivning, svag håndhævelse og manglende tillid til myndighederne gør det vanskeligt at anmelde volden. Samtidig er der mangel på krisecentre og andre støttetilbud, og den hjælp, der findes, er ofte utilstrækkelig. Manglende viden om vold, rettigheder og støttemuligheder begrænser desuden kvindernes muligheder for at bryde med volden. Krig og konflikt kan forstærke disse barrierer yderligere.

Manglende retssikkerhed gør det svært at bryde med volden

"Den eksisterer på papiret." Sådan beskriver en medarbejder hos CHWFS i Georgien lovgivningen mod partnervold – og peger samtidig på, hvor langt der kan være fra rettigheder på papiret til reel retssikkerhed. Både i Armenien, Georgien og Palæstina tegner der sig et billede af en svækket retssikkerhed, hvor lovgivning og myndigheder ikke giver kvinderne den nødvendige beskyttelse. I nogle lande ligger udfordringen i selve lovgivningen, mens den andre steder især handler om mangelfuld implementering og håndhævelse.

Georgien er et eksempel på, at relativt stærk lovgivning ikke nødvendigvis skaber beskyttelse i praksis. Landet har en omfattende lov om vold mod kvinder og har ratificeret Istanbulkonventionen. Men implementeringen halter.

"Hvis man ser på Georgiens lovgivning for vold mod kvinder, er den ret progressiv, og der er sket betydelige fremskridt gennem årene. Men der er et problem med, hvordan lovgivningen bliver håndhævet og ført ud i livet. Der findes tilfælde af kvindedrab begået af mænd, som var omfattet af et tilhold. Men politiet håndhæver ikke altid disse tilhold effektivt, hvilket svækker deres virkning. Og det problem går igen på tværs af de retlige og institutionelle rammer."
- Medarbejder, CHWFS, Georgien

I Armenien handler udfordringerne både om mangler i lovgivningen og om, at eksisterende beskyttelsesmekanismer ikke altid fungerer i praksis. I Palæstina er den juridiske beskyttelse af vold mod kvinder fragmenteret og mangelfuld. Samtidig vanskeliggør den politiske situation både udvikling og håndhævelse af lovgivningen.

> *Politibetjentene og socialrådgiverne er en del af det samme lokalsamfund som kvinderne – og deler ofte de samme værdier. Derfor kan en kvinde for eksempel blive mødt med: '**Gå hjem og tal med din mand**, og find ud af det sammen.'*
>
> **Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien**

På tværs af landene er der særligt fire forhold, der svækker retssikkerheden:

For det første **mangler myndighederne ressourcer, personale og faglig kapacitet**. En lov om f.eks. tilhold og fodlænker er ikke meget værd, hvis der hverken er fodlænker eller politifolk til at håndhæve ordningen.

For det andet **er der behov for større viden om partnervold hos myndighederne**. De traditionelle normer, der kan legitimere vold i familien, præger også myndighedernes møde med den voldsudsatte kvinde.

For det tredje **kan frygten for ny vold afholde kvinder fra at anmelde partnervold**. Den voldsudsatte kvinde kan undlade at gå til politiet, fordi hun frygter konsekvenserne, hvis hendes mand får kendskab til anmeldelsen. I nogle tilfælde er straffene samtidig så korte, at kvinden frygter, at volden intensiveres, når manden vender tilbage. Det kan få hende til at overveje, om risikoen ved at anmelde er større end den beskyttelse, hun kan få.

For det fjerde **kan manglende tillid til myndighederne afholde en voldsudsat kvinde fra at søge hjælp**. Mistilliden bliver dermed i sig selv en barriere for at søge beskyttelse.

Hjælpen mangler – eller hænger ikke sammen

"På tværs af Danners internationale partnerskaber er der mangel på konkrete henvisningsmuligheder for kvinderne og deres børn – både krisecentre men også andre former for voldsfaglig rådgivning. Mange steder er de indsatser, der findes, ukoordinerede og utilstrækkelige."
– Ditte Specht, international projektleder, Danner

Der mangler generelt sikre steder at søge hen, adgangen til rådgivning og andre tilbud er fragmenteret, og støtten ophører ofte, før den voldsudsatte kvinde har fået tilstrækkelig mulighed for at bearbejde sine traumer og har mulighed for at klare sig selv.

Manglen på akut beskyttelse er en grundlæggende barriere. I Armenien findes der f.eks. blot to specialiserede krisecentre for voldsudsatte kvinder, begge i hovedstaden Jerevan. Uden for hovedstaden findes tilbud om social, psykologisk og juridisk rådgivning, men ingen mulighed for at søge beskyttelse natten over. I Georgien har voldsudsatte kvinder fortsat begrænset adgang til specialiseret støtte og beskyttelse, særligt uden for hovedstaden. På Vestbredden er der ligeledes mangel på krisecenterpladser. I Gaza må støtten under krigen ydes i midlertidige telte og shelters, i områder for internt fordrevne og andre steder, hvor medarbejderne kan nå kvinderne.

Men en krisecenterplads er kun en del af en nødvendig indsats. Den voldsudsatte kvinde har ofte også brug for juridisk rådgivning, støtte til sine børn og hjælp til at bearbejde voldens konsekvenser. Og skal hun kunne fastholde et liv uden vold, er det afgørende, at hun har forudsætninger for en stabil tilværelse, herunder et sikkert sted at bo.

"Kvinder har ret til ophold på krisecenter ifølge vores lovgivning. Men hun har ikke en lovsikret ret til ophold i lige så lang tid, som det faktisk ofte er nødvendigt. Og der er ikke noget støtte efter, hun flytter ud fra krisecenteret. Så står hun potentielt uden bolig. Det er en stor barriere for faktisk at søge den hjælp, du har brug for. For du ved, at selvom du kan få hjælp nu og her, så er du overladt til dig selv efter et stykke tid."
- Medarbejder, CHWFS, Georgien

FORSKNING PEGER PÅ, AT SAMMENBRUD AF RETSSYSTEMER, STRAFFRIHED, FORDRIVELSE OG MANGEL PÅ RESSOURCER kan øge kvinders udsathed for partnervold. Det kan samtidig gøre det sværere at stoppe volden, stille voldsudøvere til ansvar og beskytte kvinder, der lever med vold (Usta & Singh, 2015).

Kvinders fysiske sikkerhed er desuden lavere i skrøbelige stater, hvor politi, domstole og sociale myndigheder kan have begrænsede ressourcer og vanskeligt ved at beskytte borgerne, viser en undersøgelse (Gould & Agnich, 2016).

En forskningsgennemgang peger desuden på betydningen af sammenhængende indsatser, herunder sikre henvisningsveje, sundhedstilbud, psykosocial støtte og juridisk bistand (Raftery et al., 2022). Når hjælpen ikke fungerer eller hænger sammen, kan det blive vanskeligere for kvinder at søge beskyttelse. Frygt for yderligere vold og manglende tillid til myndighederne kan samtidig afholde kvinder fra at anmelde volden eller søge hjælp (Mukerji et al., 2023; Ringdal, 2024; Usta & Singh, 2015).

Manglende efterværn[11] kan dermed få betydning allerede for beslutningen om at søge hjælp. Hvis den voldsudsatte kvinde ikke kan se en vej videre efter krisecenteropholdet, kan det være vanskeligt at tage det første skridt væk fra volden.

Samtidig skal de forskellige tilbud være til at finde og hænge sammen. På Vestbredden er støttesystemet fragmenteret. Voldsudsatte kvinder kan have brug for hjælp til overhovedet at komme i kontakt med et rådgivningscenter, en myndighed eller en advokat.

"Selv hvis hun ønsker social, psykologisk eller juridisk hjælp, har hun brug for at kende til tilbuddet i forvejen."
– Souha Ja'fary, voldsfaglig socialrådgiver, RWDS, Vestbredden, Palæstina

Men selv når kontakten er etableret, kan der være praktiske barrierer for at få adgang til hjælpen. Transportudgifter kan være en barriere, enten fordi kvinden ikke har råd, eller fordi hun ikke selv råder over penge. På Vestbredden kan checkpoints og pludselige vejlukninger desuden forhindre både voldsudsatte kvinder og rådgivere i at nå frem. Souha Ja'fary fortsætter:

"I går var byen lukket, og vejene var fulde af checkpoints. Vi kunne ikke nå frem til de kvinder, vi skulle rådgive, og de kunne heller ikke komme hen til os."

I Gaza er behovet for beskyttelse mod vold tæt forbundet med de vilkår, som krigen skaber. En medarbejder fra RWDS fortæller om en internt fordrevet kvinde, som er udsat for massiv vold fra sin mands familie, som hun bor sammen med. Samtidig har hun ansvaret for otte børn. Et brud med volden vil derfor indebære, at hun og børnene mister deres hjem – i en ekstremt usikker kontekst. Eksemplet viser, hvordan voldsfaglig og traumeinformeret støtte må tage højde for hele kvindens situation: Hendes muligheder for at bryde med volden afhænger i høj grad af, om hun kan finde sikkerhed og husly til sine børn.

Voldsudsatte kvinder mangler viden om vold og mulighederne for at bryde med den

Man skal kende sine rettigheder for at kunne gøre brug af dem. Man skal også kunne identificere det, man oplever, som vold, vide, hvilke støttetilbud der findes, og hvordan man får adgang til dem. Manglende viden på alle disse områder kan gøre det sværere for voldsudsatte kvinder at få den beskyttelse og støtte, de har behov for.

Oplysning om rettigheder er derfor en central del af arbejdet i både Georgien, Armenien og Palæstina. På Vestbredden rådgiver RWDS kvinder om deres rettigheder, forskellige former for vold og mulighederne for beskyttelse. I Georgien omfatter CHWFS' arbejde blandt andet information om kvinders rettigheder, beskyttelsesmekanismer og sikre måder at søge hjælp på. Viden om rettigheder er dermed en direkte forudsætning for, at kvinder kan opsøge beskyttelse og kræve den hjælp, de har ret til. I Armenien er manglende kendskab til egne rettigheder en særlig barriere for voldsudsatte kvinder, der er flygtet eller fordrevet og skal finde vej i et nyt system. Dette gælder i særdeleshed for kvinder, der er fordrevet fra Nagorno-Karabakh:

"De kender ofte ikke lovgivningen. De ved ikke, hvor eller hvem de skal henvende sig til. Mange kender heller ikke deres rettigheder som flygtninge eller de særlige ydelser, de kan have ret til. Så meget af det arbejde, vi laver med den gruppe, handler helt grundlæggende om at sørge for, at de har den nødvendige viden om deres rettigheder og muligheder."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

ET STUDIE AF VOLD I HJEMMET I EN HUMANITÆR KRISESITUATION VISER, at væbnet konflikt kan svække både lokalsamfundets og myndighedernes muligheder for at beskytte og støtte voldsudsatte kvinder. Samtidig kan fordrivelse svække kvinders sociale netværk og indflydelse på beslutninger i familien og dermed øge risikoen for vold (Müller & Tranchant, 2019).

Når både uformelle støttemuligheder, som familie og arbejde, og formelle tilbud, som kvindecentre og politi, svækkes eller forsvinder, kan det blive vanskeligere for kvinder at bryde med volden, viser en større forskningsgennemgang (Murphy et al., 2025).

Et kvalitativt studie viser desuden, at stigma og opfattelsen af vold i hjemmet som et privat familieanliggende kan føre til, at kvinder mødes med tavshed, skyld og afvisning, når de søger hjælp (Mukerji et al., 2023).

CHWFS påpeger ligeledes, at det er afgørende, at voldsudsatte kvinder oplyses om deres rettigheder, får hjælp til at forstå, hvad rettighederne betyder i deres egen situation, og hvordan man kan gøre brug af dem.

"Én ting er, at de tilbud, der findes, slet ikke er dækkende for det behov, der er. Men en anden stor udfordring er, at mange kvinder slet ikke er klar over, hvad de har ret til, og hvor de kan få hjælp. For hvordan kan voldsudsatte kvinder søge hjælp, hvis de ikke ved, hvilken støtte der er tilgængelig, eller hvor de skal henvende sig?"
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Kvinderne kender heller ikke nødvendigvis de tilbud, der findes hos myndigheder og civilsamfunds-organisationer. Selv når informationen findes, når den ikke ud til alle. F.eks. er information om krisecentre og andre tilbud i Georgien online, men ikke alle kvinder har adgang til internet og sociale medier. Det skaber generationsforskelle, hvor yngre kvinder har lettere ved at få den nødvendige information på nettet.

"Nogle mennesker har ikke adgang til internettet, sociale medier eller digitale tjenester, hvor man kan finde information om tilgængelige støttetilbud."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

En mere grundlæggende barriere er, at kvinder ikke altid identificerer det, de oplever, som vold. Manglende viden om voldens former og dynamikker samt en udbredt normalisering af vold i hjemmet er almindeligt.

"Kvinderne har mindre viden om mulighederne – hvilken støtte og beskyttelse de kan få – og om, at det, de oplever, er vold og ikke bare en del af normen. Det er i virkeligheden også en stor del af vores arbejde – at forsøge at forandre normerne, så kvinder ved, at det, de udsættes for, ikke er okay. Det er vold."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

Hvis volden betragtes som et privat problem eller som noget, der er en normal del af et parforhold, kan det være vanskeligt for den voldsudsatte kvinde at se sig selv som voldsudsat og som en person, der har ret til hjælp. En barriere, der ligger forud for selve adgangen til retssystemet og støttetilbuddene, er, at de voldsudsatte kvinder skal kunne identificere volden, kende deres rettigheder, vide, hvor de kan søge hjælp, og have mulighed for at få adgang til informationen. Ellers risikerer både rettigheder og støttetilbud at forblive muligheder på papiret.

> *Nogle mennesker har **ikke adgang til internettet**, sociale medier eller digitale tjenester, hvor man kan finde information om tilgængelige støttetilbud.*
>
> **Medarbejder, CHWFS, Georgien**

VÆBNET KONFLIKT KAN FORSTÆRKE TRADITIONELLE NORMER og øge accepten af mænds kontrol og vold mod kvinder. Det viser et kvalitativt studie, der også peger på, hvordan væbnede gruppers kontrol over lokalsamfund kan styrke traditionelle kønsroller og legitimere vold mod kvinder, der ikke lever op til forventningerne til deres rolle som hustruer og omsorgspersoner (Restrepo et al., 2024).

En anden undersøgelse viser, at langvarig konflikt kan belaste familierelationer gennem ændrede kønsroller, utryghed og økonomisk usikkerhed og bidrage til, at vold opfattes som en "normal" måde at håndtere konflikter på (Müller & Tranchant, 2019).

Forskning peger desuden på, at konflikt kan fastholde patriarkalske familiestrukturer og øge kvinders afhængighed af mandlige familiemedlemmer, blandt andet når deres sociale og økonomiske beskyttelse er knyttet til mændene (Mannell et al., 2020).



Jeg bor sammen med min datter og mit barnebarn, efter at de er flygtet fra min datters mand, der var meget voldelig over for hende. Mit barnebarn er ***meget påvirket af den vold****, han er vokset op i, og jeg er bekymret for ham. Han virker deprimeret og umotiveret, og han passer ikke sin skole. Samtidig savner han sin far, og det* ***skaber mange konflikter*** *mellem ham, hans mor og mig. Faren betaler heller ikke børnebidrag, så vi har meget svært ved at få økonomien til at hænge sammen.*

Kvinde i Georgien

Familiens rolle bliver forstærket

Familien kan være en afgørende støtte for voldsudsatte kvinder, der ønsker at bryde med volden, men kan også bidrage til at legitimere volden og fastholde kvinder i den. Tætte bånd til den udvidede familie kan betyde, at et brud med volden også indebærer tab af bolig, økonomisk sikkerhed og nære relationer. Samtidig kan krig og konflikt ændre familiens sammensætning og forskyde eksisterende kønsroller. Kvinder kan få et større ansvar for familiens overlevelse, mens mænds tab af deres traditionelle forsørgerrolle kan skabe nye spændinger og øge risikoen for vold.

Familien får større betydning for voldens dynamik

Den udvidede familie kan være en del af voldens dynamik – ved selv at udøve kontrol og vold eller ved at acceptere, legitimere eller understøtte partnerens adfærd.

"Vi har oplevet, at der kan opstå alle mulige situationer, når en familie mister en mand i krig. F.eks. sker det relativt ofte, at familiemedlemmer til den afdøde kan føle, at det nu er deres ansvar at holde øje med og kontrollere enken for at ære den afdødes minde. Og det kan skabe nogle ret voldelige og undertrykkende omstændigheder for kvinden. På den måde stopper volden ikke, selvom manden dør."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

Når krigen ændrer familiens sammensætning, kan andre familiemedlemmer overtage den kontrol, som tidligere lå hos partneren. Normer om køn, ægteskab og familiens sammenhold kan være med til at legitimere denne kontrol og få betydning for den voldsudsatte kvindes muligheder for at bryde med volden.

Familien kan dog også spille den modsatte rolle. Når familiemedlemmer tror på kvinden, tager afstand fra volden og tilbyder følelsesmæssig, praktisk eller økonomisk støtte, kan de være afgørende for hendes mulighed for at bryde med voldsudøveren.

"Familiemedlemmer opfordrer ofte kvinder til at blive i forholdet og være tålmodige med deres voldelige mand. Men der er også mange tilfælde, hvor familien hjælper kvinden med at komme væk fra voldsudøveren. [...] Familiens forskellige roller – og manglen på støtte fra familien – er blandt de vigtigste faktorer for kvinderne."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Familiens reaktion kan dermed både begrænse og udvide kvindens handlerum – og forme de normer, som kvinden møder. Mange kvinder kæmper med skyld, skam og selvbebrejdelse efter at have været udsat for vold. Familiens og andre nærtståendes reaktioner kan forstærke disse følelser.

"Selvbebrejdelse er meget udbredt, og den bliver også understøttet af samfundet – af slægtninge, familien og endda hendes egne forældre. Derfor er volden ofte ubærlig, før hun er klar til at gå til politiet."
– Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien

Når volden normaliseres af omgivelserne, kan det forstærke den skam, tvivl og selvbebrejdelse, som volden i sig selv skaber. Familien bliver dermed ikke kun vigtig som støtte eller barriere, men også som en del af de sociale normer, der påvirker, hvordan kvinden forstår volden og sine muligheder for at handle.

Den udvidede familie kan være en barriere for at bryde med volden

"Generelt spiller den udvidede familie en vigtig rolle som økonomisk støtte i Palæstina. Hvis nogen står i en vanskelig økonomisk situation, vil familien normalt træde til og hjælpe. Men på grund af krigen er den mulighed blevet begrænset – fordi alle er økonomisk pressede. Hvis en kvinde lever i vold og samtidig er bevidst om, at hendes egen familie er i økonomisk krise, så ved hun også, at hun ikke nødvendigvis kan få hjælp fra dem og f.eks. flytte hjem til dem. Derfor ser vi kvinder, der vælger at blive hos deres mand og holder ud for at beskytte deres børn."
– Manar Hishmeh, projektleder, RWDS, Vestbredden, Palæstina

Den udvidede families betydning kommer blandt andet til udtryk i flergenerationsboformer, hvor flere generationer eller medlemmer af den udvidede familie bor under samme tag. Men afhængigheden handler også om økonomi, børnepasning, omsorgsopgaver, sociale relationer og tilhørsforhold.

De tætte familiebånd kan være en naturlig og positiv del af familielivet og skabe både fællesskab, tryghed og støtte. Men i familier med vold kan den samme afhængighed gøre det vanskeligere for den voldsudsatte at bryde med volden:

"Skilsmisse kan have nogle meget store konsekvenser, hvor du siger farvel til ikke bare din partner, men til hele din svigerfamilie, som kan være de mennesker, dine

børn er tættest på. At bryde med volden bliver på den måde også et tab af nære relationer og tilhørsforhold. Den sociale omkostning ved at forlade volden kan derfor række langt ud over parrelationen."
– Ditte Specht, international projektleder, Danner

"Den måde, familier ofte er skruet sammen på i Georgien, øger også omkostningerne ved at forlade en voldelig mand. Hvis en kvinde anmelder sin mand for vold, så er hun nødt til at forlade familien. Og ofte bor hun faktisk med voldsudøverens familie. Med svigermor, svigerfar og andre dele af den udvidede familie. Så hvis hun anmelder volden, så står hun sandsynligvis uden bolig, uden en økonomi og uden en familie."
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

At bryde med volden kan dermed på én gang betyde tab af bolig, økonomisk sikkerhed, praktisk hjælp og nære relationer. Disse faktorer kan være vævet ind i hinanden – og blive endnu mere udtalte i krig og konflikt.

"De internt fordrevne blev indkvarteret i store fælles-centre, hvor en hel familie boede sammen i ét rum. Hvor skulle hun gå hen for at slippe væk fra volden i den situation?"
– Medarbejder, CHWFS, Georgien

Krig og konflikt udfordrer eksisterende kønsroller
Krig og konflikt kan ændre familiens dynamik, sammensætning og boligforhold:

"Mændene følte sig fortabte, og hele ansvaret for familiens overlevelse kom til at hvile på kvindernes skuldre. De måtte finde styrken til at gøre noget – til simpelthen at overleve og forsørge deres familier, deres mænd og partnere og deres børn. På den ene side styrkede det kvinderne. Men samtidig betød det også en dobbelt byrde for dem. [...] De blev overlevere. De blev forsørgere."
- Medarbejder, CHWFS, Georgien

I Gaza betyder krig, tab og gentagen fordrivelse, at mange kvinder er blevet både familiens primære omsorgspersoner og forsørgere, samtidig med at de selv lever med traumer, tab og utryghed. Men ændrede praktiske roller betyder ikke nødvendigvis, at de underliggende forestillinger om køn og magt ændrer sig tilsvarende.

"Mange mænd er i øjeblikket uden arbejde, mens kvinden har et stort ansvar i hjemmet. [...] Han har mistet en del af sin rolle, fordi han i vores kultur forventes at være familiens beskytter. Det har øget volden – og også forsøget på at genvinde kontrollen over familien."
– Rania Al Khatib, voldsfaglig socialrådgiver, RWDS, Vestbredden, Palæstina

For kvinderne kan resultatet være en dobbelt byrde. De får et større ansvar for familiens økonomi, børn og overlevelse, uden nødvendigvis at få tilsvarende større indflydelse eller frihed. Samtidig kan mændenes tab af arbejde, status og mulighed for at leve op til den traditionelle forsørgerrolle skabe yderligere spændinger i familien. I både Georgien, Armenien og Palæstina er det altså samspillet mellem traditionelle normer og krigens påvirkning af familiens roller og relationer, der former voldens dynamik.

KVINDERS ADGANG TIL BESKYTTELSE OG INDFLYDELSE I TRADITIONELLE FAMILIESTRUKTURER kan være tæt knyttet til mandlige familiemedlemmer. Det viser et kvalitativt studie af kvinders erfaringer med konflikt og vold i hjemmet. Når kvinder mister mandlige familiemedlemmer eller social støtte som følge af konflikt, kan de derfor blive mere udsatte for, at andre træffer beslutninger på deres vegne (Mannell et al., 2020).

Et andet kvalitativt studie viser, at normer om familieære og kvinders ansvar for familiens sociale status kan skabe pres for at tie om volden eller udholde den. Samtidig kan stigma og opfattelsen af vold som et privat familieanliggende gøre det vanskeligere for kvinder at søge hjælp (Mukerji et al., 2023).

Om undersøgelsen

Analysen bygger på fem kvalitative interviews og et skriftligt bidrag med i alt 12 fagpersoner fra Danners partnerorganisationer og medarbejdere ansat hos Danner med mange års erfaring med det internationale arbejde. Informanterne repræsenterer forskellige faglige og organisatoriske perspektiver, herunder ledelse, projektledelse, socialfagligt arbejde, psykologi og jura.

Analysens kvalitative datagrundlag er vist herunder.

Interviewene er gennemført med udgangspunkt i en fælles interviewguide med en række overordnede temaer, som er tilpasset den lokale kontekst. Hvor det har været nødvendigt, er der anvendt tolk. Interviewene er efterfølgende transskriberet og analyseret tematisk med fokus på mønstre, forskelle og problemstillinger, der går igen på tværs af materialet. Citater er let redigeret af hensyn til læsbarhed uden at ændre deres betydning. Alle citater er godkendt af de personer, der citeres.

Interviewmaterialet suppleres af eksisterende forskning, internationale undersøgelser og relevante data. Kilderne bruges til at perspektivere informanternes erfaringer og sætte analysens fund ind i en bredere sammenhæng.

Analysen er kvalitativ og har ikke til formål at være repræsentativ for alle voldsudsatte kvinder og børn, der lever i kontekster præget af krig og konflikt, eller for forholdene i de enkelte lande som helhed. Informanternes perspektiver tager udgangspunkt i deres faglige arbejde og de kvinder og børn, de møder.

Organisation	Interviewpersoner	Interviewform
Charity Humanitarian Women Fund Sukhumi (CHWFS), Georgien	I alt har vi interviewet fire personer fra forskellige ledelseslag og professioner. Af sikkerhedshensyn har vi anonymiseret udtalelserne og angiver derfor alle citatpersoner som "medarbejder" uanset deres funktion.	Videointerview
Democracy Today (DT), Armenien	Viktoria Avakova, Projektleder	Videointerview
Rural Women's Development Society (RWDS), Vestbredden, Palæstina	Rania Al Khatib, voldsfaglig socialrådgiver Manar Hishmeh, projektleder Souha Ja'fary, voldsfaglig socialrådgiver	Videointerview
Rural Women's Development Society (RWDS), Gaza, Palæstina	I alt har vi interviewet to personer fra RWDS i Gaza. Af sikkerheds-hensyn har vi anonymiseret udtalelserne og angiver derfor alle citatpersoner som "medarbejder" uanset deres funktion.	Skriftligt bidrag grundet mangel på sikkerhed og manglende/ustabil internetadgang.
Danner, Danmark	Ditte Specht, senior international projektleder	Interview
Danner, Danmark	Karen Bosworth, koordinator og voldsfaglig rådgiver	Interview

Det er afgørende at se på, hvad det betyder at være fordrevet. Det er virkeligheden for mere end 100.000 mennesker i Armenien. ***De har mistet alt****. Det er klart, at det øger voldsudsatte kvinders sårbarhed. De skal pludselig også håndtere deres egne og deres børns reaktioner på krigen, samtidig med, at de skal forsøge at* ***genopbygge deres liv*** *et helt nyt sted.*

Viktoria Avakova, projektleder, DT, Armenien



Litteraturliste

Armenpress (2026): "Armenia's parliament passes domestic violence prevention package in first reading", 28. oktober, fra: https://armenpress.am/en/article/1264089

Bendavid, E., Boerma, T., Akseer, N. et al. (2021): "The effects of armed conflict on the health of women and children" i: The Lancet, 397(10273): 522–532.

Catani, C., Jacob, N., Schauer, E., Kohila, M. og Neuner, F. (2008): "Family violence, war, and natural disasters: A study of the effect of extreme stress on children's mental health in Sri Lanka" i: BMC Psychiatry, 8, 33

Catani, C., Schauer, E., Elbert, T., Missmahl, I., Bette, J.-P. og Neuner, F. (2009): "War trauma, child labor, and family violence: Life adversities and PTSD in a sample of school children in Kabul" i: Journal of Traumatic Stress, 22(3): 163–171.

Danner (2023): "Helt fri fra vold? Voldsudsatte kvinders situation efter krisecenteropholdet", Temaanalyse nr. 3, fra: https://danner.dk/wp-content/uploads/2024/07/Danner_Temaanalyse_2023.pdf

Devakumar, D., Palfreyman, A., Uthayakumar-Cumarasamy, A. et al. (2021): "Mental health of women and children experiencing family violence in conflict settings: A mixed methods systematic review" i: Conflict and Health, 15, 74.

Europarådet, Istanbulkonventionens partskomité (2026): "Conclusions on the implementation of recommendations in respect of Georgia", fra: https://rm.coe.int/conclusions-on-the-implementation-of-recommendations-in-respect-of-geo/48802c07b3

Europarådets menneskerettighedskommissær (2026): "Memorandum on Violence Against Women in Armenia", fra: https://rm.coe.int/memorandum-on-violence-against-women-in-armenia-following-a-visit-to-a/48802bd437

FN (1993): "Declaration on the Elimination of Violence against Women", resolution 48/104, fra: https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/ProfessionalInterest/eliminationvaw.pdf

Gould, L. A. og Agnich, L. E. (2016): "Exploring the relationship between gender violence and state failure: A cross-national comparison" i: Violence Against Women, 22(11): 1343–1370.

GREVIO (2022): "Baseline Evaluation Report on Georgia", Europarådet, fra: https://rm.coe.int/grevio-s-baseline-evaluation-report-on-legislative-and-other-measures-/1680aab5e5

Isdal, P. (2000): "Meningen med volden". Oslo: Kommuneforlaget.

Mannell, J., Grewal, G., Ahmad, L. og Ahmad, A. (2020): "A qualitative study of women's lived experiences of conflict and domestic violence in Afghanistan" i: Violence Against Women. DOI: 10.1177/1077801220935191.

Mukerji, R., Saboor, L., Paphitis, S., Devakumar, D. og Mannell, J. (2023): "How does domestic violence stigma manifest in women's lives in Afghanistan? A study of survivors' lived experiences of help-seeking across three provinces" i: Global Public Health, 18(1)

Müller, C. og Tranchant, J.-P. (2019): "Domestic violence and humanitarian crises: Evidence from the 2014 Israeli military operation in Gaza" i: Violence Against Women, 25(12)

Murphy, M., Smith, E. R., Chandarana, S. og Ellsberg, M. (2025): "Experience of intimate partner violence and non-partner sexual violence in conflict-affected settings: A systematic review and meta-analysis" i: Trauma, Violence, & Abuse, 26(5): 1109–1124.

Raftery, P., Howard, N., Palmer, J. og Hossain, M. (2022): "Gender-based violence (GBV) coordination in humanitarian and public health emergencies: A scoping review" i: Conflict and Health, 16, 37.

Restrepo, M. T., Padilla, D., Ungemack, J. og Schensul, S. (2024): "Armed conflict effects in intimate partner violence: Revealing pathways using the socioecological framework" i: Global Public Health, 19(1).

Ringdal, C. (2024): "Conflict and domestic turmoil: A review of intimate partner violence in conflict settings" i: Development Learning Lab, 7(1).

Stark, E. (2023): "Coercive Control: How Men Entrap Women in Personal Life", 2. udgave. Oxford University Press.

The Equality Institute og The Accelerator for GBV Prevention (2023): "What Counts? The State of Funding for the Prevention of Gender-based Violence Against Women and Girls" fra: https://preventgbv.org/wp-content/uploads/2023/11/EQI_The-Accelerator_What-Counts_Report_Nov-2023-1.pdf

Udenrigsministeriet (2025): "Danmarks nationale handlingsplan for kvinder, fred og sikkerhed 2025–2029" fra: https://um.dk/media/4pufxi1w/danmarks-nationale-handlingsplan-for-kvinder-fred-og-sikkerhed-2025-2029.pdf

UNDP, UN Women og UNICEF (2025): "Sawasya III: Reinforcing Equal Access to Justice for all Palestinians – 2024 Annual Report" fra: https://mptf.undp.org/sites/default/files/documents/2025-05/2024_annual_narrative_report_jp_opt_sawasya_iii.pdf

UNDP, UN Women, UNFPA og ESCWA (2018): "Palestine: Gender Justice & the Law" fra: https://palestine.unfpa.org/en/publications/palestine-gender-justice-and-law

UN Women og UNODC (2025): "Femicides in 2024: Global Estimates of Intimate Partner/Family Member Femicides" fra https://www.unwomen.org/sites/default/files/2025-11/femicides-in-2024-global-estimates-of-intimate-partner-family-member-femicides-en.pdf

Usta, J. og Singh, N. (2015): "Domestic violence against women in war and armed conflicts" i: Taylor, M. F., Pooley, J. A. og Taylor, R. S. (red.), Overcoming Domestic Violence: Creating a Dialogue Around Vulnerable Populations: 205–222. Nova Science Publishers.

WHO (2021): "End violence against women: WHO" fra: https://www.who.int/southeastasia/news/detail/26-11-2021-end-violence-against-women-who

WHO (2025): "Violence against women prevalence estimates, 2023: Global, regional and national prevalence estimates for intimate partner violence against women and non-partner sexual violence against women" fra: https://www.who.int/publications/i/item/9789240116962

Slutnoter

1 WHO, 2025 og UN Women og UNODC, 2025

2 Partnervold (intimate partner violence, IPV) er vold udøvet af en nuværende eller tidligere partner. Volden kan være fysisk, psykisk, seksualiseret, økonomisk eller materiel og kan også omfatte stalking og digital vold. Danners voldsforståelse bygger blandt andet på Per Isdals definition, hvor vold omfatter handlinger, der skader, smerter, skræmmer eller krænker et andet menneske og får personen til at handle mod sin vilje eller afstå fra noget, personen ønsker at gøre (Isdal, 2000). I analysen anskues partnervold mod kvinder som et strukturelt og kønnet problem. Med afsæt i begrebet kontrolvold (coercive control) forstås volden som et mønster af magt og kontrol, hvor forskellige voldelige handlinger og kontroltaktikker begrænser kvindens frihed og selvbestemmelse. Opmærksomheden er dermed rettet mod både voldshandlingerne og den samlede begrænsning af kvindens liv og handlemuligheder (Stark, 2023). Vold i nære relationer er en bredere betegnelse, som omfatter partnervold, men også vold udøvet af eksempelvis andre familiemedlemmer eller personer i den voldsudsattes nære sociale relationer. Begrebet kan omfatte vold mod både voksne og børn. Vold mod kvinder (violence against women, VAW) betegner kønsbaseret vold, der medfører eller kan medføre fysisk, seksuel eller psykisk skade eller lidelse for kvinder, herunder trusler, tvang og frihedsberøvelse. Begrebet omfatter vold både i privatlivet og i det offentlige rum. Hvor partnervold afgrænses af en nuværende eller tidligere intim relation mellem voldsudøver og voldsudsat, omfatter VAW flere former for vold med det kønsbaserede element som fællesnævner (FN, 1993). Den forskning, analysen inddrager, anvender forskellige begreber og afgrænsninger, herunder IPV, VAW, vold mod kvinder og piger (VAWG), kønsbaseret vold (GBV) og vold i hjemmet (domestic violence). Begreberne er ikke synonyme, og konklusionerne skal derfor læses med opmærksomhed på, hvilke voldsformer og relationer de enkelte studier undersøger.

3 WHO, 2021.

4 Danners arbejde med lokale partnerorganisationer i Armenien, Georgien og Palæstina er støttet af CISU – Civilsamfund i Udvikling.

5 Georgien vedtog sin første lov om vold i hjemmet i 2006. I 2017 blev lovgivningen udvidet til også at omfatte vold mod kvinder uden for familien, og samme år ratificerede landet Istanbulkonventionen. Det var væsentlige fremskridt, som har styrket det retlige grundlag for beskyttelse og støtte til voldsudsatte kvinder. Der er dog fortsat mangler i de juridiske rammer samt udfordringer med implementeringen af lovgivningen. Mangelfuld koordinering mellem myndigheder og civilsamfund, utilstrækkelige ressourcer og begrænset adgang til specialiserede støttetilbud svækker beskyttelsen i praksis. Europarådet fremhævede i 2026 behovet for flere krisecenterpladser samt bedre koordinering. Trods fremskridt i lovgivningen har voldsudsatte kvinder fortsat ikke altid adgang til den beskyttelse og støtte, de har brug for.
(GREVIO, 2022; Europarådet, Istanbulkonventionens partskomité, 2026).

6 Armenien fik sin første selvstændige lov om vold i hjemmet i 2017. Det var et vigtigt fremskridt, selvom lovens oprindelige vægt på at genoprette fred i familien afspejlede en udbredt opfattelse af vold som et internt familieanliggende. Lovændringer i 2024 har styrket beskyttelsen af voldsudsatte kvinder og udvidet definitionen af vold i hjemmet. Der er dog fortsat betydelige udfordringer med at implementere den nuværende lovgivning i praksis. Beskyttelsesforanstaltninger anvendes ikke altid konsekvent, og politiets og retsvæsenets håndtering af sagerne tager ikke i tilstrækkelig grad udgangspunkt i kvindernes sikkerhed og behov. Kvinder kan derfor blive mødt med en forventning om forsoning og bevarelse af familien frem for støtte til at opnå sikkerhed og gøre deres rettigheder gældende. I oktober 2026 godkendte parlamentet ved førstebehandlingen en ny lovpakke, der skal styrke beskyttelsen af voldsudsatte og sikre, at efterforskning og straffesager i højere grad tager udgangspunkt i deres sikkerhed og behov. Det er endnu uvist, hvornår lovpakken skal behandles igen, og om og hvornår den bliver endeligt vedtaget.
(Europarådets menneskerettighedskommissær, 2026; Armenpress, 2026).

7 I 2023 anlagde Sydafrika sag mod Israel ved Den Internationale Domstol (ICJ) med anklage om overtrædelser af folkedrabskonventionen i Gaza. Sagen er fortsat under behandling, og der er endnu ikke afsagt endelig dom eller offentliggjort en dato for sagens afgørelse. I 2025 konkluderede FN's uafhængige internationale undersøgelseskommission, at Israel havde begået og fortsat begik folkedrab mod palæstinenserne i Gaza. Kommissionen er nedsat af FN's Menneskerettighedsråd og er ikke en del af ICJ. Kommissionens konklusion er således adskilt fra domstolens behandling og foregriber ikke ICJ's afgørelse i sagen.

8 Palæstina har endnu ikke vedtaget en selvstændig lov om beskyttelse af kvinder mod vold i hjemmet, trods mange års arbejde fra kvinderettighedsorganisationer for at få lovforslaget gennemført. Palæstina har ikke tiltrådt Istanbulkonventionen, men tiltrådte FN's Kvindekonvention (CEDAW) i 2014. Retssystemet er dog præget af en lang historie med konflikter og skiftende politisk kontrol samt den fortsatte israelske besættelse. Det har bidraget til en fragmenteret lovgivning med forskellige straffe- og familieretlige regler på Vestbredden og i Gaza. Besættelsen og den interne politiske splittelse begrænser mulighederne for at udvikle og håndhæve en sammenhængende lovgivning, der beskytter kvinders rettigheder. Voldshandlinger kan straffes efter de almindelige straffebestemmelser, men der er fortsat væsentlige huller i beskyttelsen mod partnervold og femicide, og mangler i både lovgivning og håndhævelse heraf begrænser kvinders muligheder for beskyttelse. (UNDP, UN Women and UNICEF, 2025; UNDP, UN Women, UNFPA & ESCWA, 2018).

9 The Equality Institute og The Accelerator for GBV Prevention, 2023.

10 Udenrigsministeriet, 2025.

11 Efterværn defineres i Danner som voldsfaglig støtte efter et krisecenterophold. Efter ophold på et krisecenter i Danmark har alle voldsudsatte kvinder ret til efterværn i form af såkaldt koordinerende rådgivning i kommunen. Men indsatsens indhold og organisering varierer og afhænger af, hvilken kommune kvinden er bosat i (Danner, 2023).

Kolofon

Udarbejdet af
Marie Bødtker
Ditte Marie Specht
Marius Juelsgaard
Clara Kort Illeborg
Annette Stubkjær Rimmer

Udgivet af Danner november 2026.

Tak

En stor tak til Danners partnerorganisationer Rural Women's Development Society i Palæstina, Democracy Today i Armenien og Charity Humanitarian Women Fund Sukhumi i Georgien for at dele jeres viden og erfaringer – og for hver dag at gøre en forskel for voldsudsatte kvinder og børn.

Fotos
iStock, Unsplash og egne fotos.

Grafisk tilrettelægning
Peter Waldorph

DANNER

Nansensgade 1
1366 København K
www.danner.dk
33 33 00 37